

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

Julkaistu Helsingissä 7 päivänä heinäkuuta 2016

49/2016

(Suomen säädöskokoelman n:o 103/2012)

Tasavallan presidentin asetus

Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjaan oikeudesta osallistua paikallishallinnon viranomaisten toimintaan tehdyn lisäpöytäkirjan voimaansaattamisesta ja lisäpöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Helsingissä 24 päivänä helmikuuta 2012

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjaan oikeudesta osallistua paikallishallinnon viranomaisten toimintaan Utrechtissa 16 päivänä marraskuuta 2009 tehty lisäpöytäkirja tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2012 niin kuin siitä on sovittu.

Eduskunta on hyväksynyt lisäpöytäkirjan 7 päivänä lokakuuta 2011 ja tasavallan presidentti 16 päivänä joulukuuta 2011. Hyväksymiskirja on talletettu Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan 10 päivänä helmikuuta 2012.

2 §

Euroopan paikallisen itsehallinnon perus-

Helsingissä 24 päivänä helmikuuta 2012

kirjaan oikeudesta osallistua paikallishallinnon viranomaisten toimintaan tehdyn lisäpöytäkirjan voimaansaattamisesta annettu, myös Ahvenanmaan maakuntapäivien osaltaan hyväksymä laki (1335/2011) tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2012.

3 §

Lisäpöytäkirjan muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2012.

Tasavallan presidentti

TARJA HALONEN

Hallinto- ja kuntaministeri *Henna Virkkunen*

**EUROOPAN PAIKALLISEN ITSEHAL-
LINNON PERUSKIRJAN LISÄPÖYTÄ-
KIRJA OIKEUDESTA OSALLISTUA
PAIKALLISHALLINNON VIRAN-
OMAISTEN TOIMINTAAN**

**ADDITIONAL PROTOCOL TO THE
EUROPEAN CHARTER OF LOCAL
SELF-GOVERNMENT ON THE RIGHT
TO PARTICIPATE IN THE AFFAIRS
OF A LOCAL AUTHORITY**

Euroopan neuvoston jäsenvaltiot, jotka ovat allekirjoittaneet tämän Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan (jäljempänä "peruskirja", ETS nro. 122) lisäpöytäkirjan,

The member States of the Council of Europe, signatories to this Additional Protocol to the European Charter of Local Self-Government (hereinafter referred to as "the Charter", ETS No. 122),

katsovat, että Euroopan neuvoston päämääränä on luoda läheisempi yhteys sen jäsenvaltioiden välille sellaisten ihanteiden ja periaatteiden turvaamiseksi ja toteuttamiseksi, jotka ovat niiden yhteistä perintöä;

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage;

katsovat, että oikeus osallistua julkisten asioiden hoitoon on yksi niistä demokratian periaatteista, jonka kaikki Euroopan neuvoston jäsenvaltiot tunnustavat;

Considering that the right to participate in the conduct of public affairs is one of the democratic principles that are shared by all member States of the Council of Europe;

katsovat, että kehitys jäsenvaltioissa on osoittanut tämän periaatteen ensiarvoisen merkityksen paikalliselle itsehallinnolle;

Considering that the evolution in member States has shown the pre-eminent importance of this principle for local self-government;

katsovat, että olisi asianmukaista täydentää peruskirjaa määräyksillä, jotka takaavat oikeuden osallistua paikallishallinnon viranomaisten toimintaan;

Considering that it would be appropriate to supplement the Charter with provisions guaranteeing the right to participate in the affairs of a local authority;

pitävät mielessä Euroopan neuvoston yleis-sopimuksen oikeudesta tutustua julkisiin asiakirjoihin, jonka ministerikomitea hyväksyi 27 päivänä marraskuuta 2008;

Bearing in mind the Council of Europe Convention on Access to Official Documents, adopted by the Committee of Ministers on 27 November 2008;

pitävät mielessä myös julkilausuman ja toimintasuunnitelman, jotka hyväksyttiin Euroopan neuvoston valtion- ja hallitusten päämiesten kolmannessa huippukokouksessa (Varsovassa 16 ja 17 päivänä toukokuuta 2005),

Bearing in mind also the Declaration and the Action Plan adopted at the 3rd Summit of Heads of State and Government of the Council of Europe (Warsaw, 16 to 17 May 2005),

ovat sopineet seuraavasta:

Have agreed as follows:

1 artikla

Article 1

*Oikeus osallistua paikallishallinnon viranomaisten toimintaan**Right to participate in the affairs of a local authority*

1) Sopimuspuolet takaavat kaikille lainkäyttövaltaansa kuuluville oikeuden osallistua paikallishallinnon viranomaisten toimintaan.

1) The States Parties shall secure to everyone within their jurisdiction the right to participate in the affairs of a local authority.

2) Oikeus osallistua paikallishallinnon viranomaisten toimintaan merkitsee oikeutta pyrkiä päättämään paikallishallinnon viranomaisten toimivaltuuksien käytöstä ja tehtävien hoitamisesta ja vaikuttamaan siihen.

2) The right to participate in the affairs of a local authority denotes the right to seek to determine or to influence the exercise of a local authority's powers and responsibilities.

3) Lainsäädännössä on säädettävä keinoista edistää tämän oikeuden käyttöä. Lainsäädännössä voidaan ketään henkilöä tai ryhmää epäoikeudenmukaisesti syrjimättä säätää erityisistä toimenpiteistä eri olosuhteita tai henkilöryhmiä varten. Sopimuspuolen perustuslaillisten ja/tai kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti lainsäädännössä voidaan erityisesti säätää toimenpiteistä, jotka on rajattu vain äänestäjiin.

3) The law shall provide means of facilitating the exercise of this right. Without unfairly discriminating against any person or group, the law may provide particular measures for different circumstances or categories of persons. In accordance with the constitutional and/or international obligations of the party, the law may, in particular, provide for measures specifically limited to voters.

4.1) Sopimuspuolten on tunnustettava lainsäädännössään kansalaistensa oikeus osallistua äänestäjinä ja ehdokkaina asuinyhteisönsä paikallishallinnon viranomaisen valtuuston tai edustuselimen jäsenten valintaan.

4.1) Each Party shall recognise by law the right of nationals of the party to participate, as voters or candidates, in the election of members of the council or assembly of the local authority in which they reside.

4.2) Lainsäädännössä on myös tunnustettava muiden henkilöiden oikeus osallistua samalla tavalla silloin, kun sopimuspuoli perustuslaillisen järjestyksensä mukaisesti niin päättää tai kun tämä on sopimuspuolen kansainvälisoikeudellisten velvoitteiden mukaisena.

4.2) The law shall also recognise the right of other persons to so participate where the party, in accordance with its own constitutional order, so decides or where this accords with the party's international legal obligations.

5.1) Kaikista muodollisuuksista, ehdoista ja rajoituksista, jotka koskevat oikeutta osallistua paikallishallinnon viranomaisen toimintaan, on säädettävä lailla, ja niiden on oltava sopimuspuolen kansainvälisoikeudellisten velvoitteiden mukaisia.

5.1) Any formalities, conditions or restrictions to the exercise of the right to participate in the affairs of a local authority shall be prescribed by law and be compatible with the party's international legal obligations.

5.2) Lainsäädännössä on säädettävä sellaisista muodollisuuksista, ehdoista ja rajoituksista, jotka ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, ettei osallistumisoikeuden käyttäminen vaaranna paikallishallinnon viranomaisen toimivaltuuksien käytön ja tehtävien hoitamisen eettistä eheyttä ja avoimuutta.

5.3) Kaikkien muiden muodollisuuksien, ehtojen ja rajoitusten on oltava välttämättömiä tehokkaalle poliittiselle demokratialle, yleisen turvallisuuden säilyttämiselle demokraattisessa yhteiskunnassa tai sille, että sopimuspuoli voi täyttää kansainvälisoikeudelliset velvoitteensa.

2 artikla

Toimenpiteet osallistumisoikeuden täytäntöönpanemiseksi

1) Sopimuspuolten on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta oikeus osallistua paikallishallinnon viranomaisen toimintaan voidaan panna täytäntöön.

2) Osallistumisoikeuden käyttämistä koskevien toimenpiteiden tulee sisältää seuraavat:

i) annetaan paikallishallinnon viranomaisille toimivalta tehdä mahdolliseksi tässä pöytäkirjassa säädetyn osallistumisoikeuden käyttäminen sekä sen edistäminen ja helpottaminen ;

ii) varmistetaan seuraavien luominen:

a) osallistavat menettelytavat, joihin voi kuulua neuvoo-antavia menettelyitä, paikallisia kansanäänestyksiä ja aloitteita sekä asukasmäärältään ja/tai maantieteelliseltä alueeltaan suurten paikallishallinnon viranomaisten osalta toimenpiteitä, joiden avulla ihmiset voivat osallistua heitä lähellä olevalla tasolla;

b) menettelytavat, joilla taataan mahdollisuus tutustua paikallishallinnon viranomais-

5.2) The law shall impose such formalities, conditions and restrictions as are necessary to ensure that the ethical integrity and transparency of the exercise of local authorities' powers and responsibilities are not jeopardised by the exercise of the right to participate.

5.3) Any other formalities, conditions or restrictions must be necessary for the operation of an effective political democracy, for the maintenance of public safety in a democratic society or for the party to comply with the requirements of its international legal obligations.

Article 2

Implementing measures for the right to participate

1) The Parties shall take all such measures as are necessary to give effect to the right to participate in the affairs of a local authority.

2) These measures for the exercise of the right to participate shall include:

i) empowering local authorities to enable, promote and facilitate the exercise of the right to participate set out in this Protocol;

ii) securing the establishment of:

a) procedures for involving people which may include consultative processes, local referendums and petitions and, where the local authority has many inhabitants and/or covers a large geographical area, measures to involve people at a level close to them;

b) procedures for access, in accordance with the Party's constitutional order and in-

ten hallussa oleviin virallisiin asiakirjoihin sopimuspuolen perustuslaillisen järjestyksen ja kansainvälisoikeudellisten velvoitteiden mukaisesti;

c) toimenpiteet, joilla vastataan niiden henkilöryhmien tarpeisiin, joilla on erityisiä vaikeuksia osallistua; ja

d) järjestelmät ja menettelytavat paikallishallinnon viranomaisten ja paikallisten julkisten palveluiden toimintaa koskevien valitusten ja aloitteiden käsittelemiseksi ja niihin vastaamiseksi;

iii) kannustetaan tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämiseen tässä pöytäkirjassa määrätyn osallistumisoikeuden edistämiseksi ja käyttämiseksi.

3) Menettelytavat, toimenpiteet ja mekanismit voivat olla erilaisia erilaisille paikallishallinnon viranomaisten ryhmille ottaen huomioon niiden koko ja toimivalta.

4) Suunniteltaessa ja tehtäessä päätöksiä toimenpiteistä, joilla paikallishallinnon viranomaisten toimintaan osallistumista koskeva oikeus pannaan täytäntöön, on kuultava paikallishallinnon viranomaisia mahdollisuuksiensa mukaan, oikea-aikaisesti ja asianmukaisella tavalla.

3 artikla

Viranomaiset, joihin pöytäkirjaa sovelletaan

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan kaikkiin sopimuspuolen alueella oleviin paikallishallinnon viranomaisten ryhmiin. Tallettaessaan ratifiomis- tai hyväksymiskirjansa kukin valtio voi kuitenkin määrittää ne paikallis- tai aluehallinnon viranomaisten ryhmät, joihin se aikoo rajata pöytäkirjan soveltamisalan tai jotka se aikoo sulkea sen soveltamisalan ulkopuolelle. Kukaan valtio voi myös sisällyttää pöytäkirjan soveltamisalaan muita paikallis- tai

ternational legal obligations, to official documents held by local authorities;

c) measures for meeting the needs of categories of persons who face particular obstacles in participating; and

d) mechanisms and procedures for dealing with and responding to complaints and suggestions regarding the functioning of local authorities and local public services;

iii) encouraging the use of information and communication technologies for the promotion and exercise of the right to participate set out in this Protocol.

3) The procedures, measures and mechanisms may be different for different categories of local authorities, having regard to their size and competences.

4) In the planning and decision-making processes concerning measures to be undertaken to give effect to the right to participate in the affairs of a local authority, local authorities shall be consulted insofar as possible, in due time and in an appropriate way.

Article 3

Authorities to which the Protocol applies

This Protocol applies to all the categories of local authorities existing within the territory of the Party. However, each State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the categories of local or regional authorities to which it intends to confine the scope of the Protocol or which it intends to exclude from its scope. It may also include further categories of local or regional authorities within the scope of the

aluehallinnon viranomaisten ryhmiä ilmoittamalla siitä myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille.

Protocol by subsequent notification to the Secretary General of the Council of Europe.

4 artikla

Article 4

Alueellinen soveltaminen

Territorial application

1) Allekirjoittaessaan tämän pöytäkirjan tai tallettaessaan ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa valtio voi määrittää alueen tai alueet, joihin tätä pöytäkirjaa sovelletaan.

1) Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the territory or territories to which this Protocol shall apply.

2) Sopimuspuoli voi myöhempänä ajankohdана Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla selityksellä ulottaa tämän pöytäkirjan soveltamisen muille ilmoituksessa mainituille alueille. Tällaisen alueen osalta pöytäkirja tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jolloin pääsihteerin on saanut ilmoituksen.

2) Any Party may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Protocol to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3) Kahden edellisen kappaleen mukaisesti tehdyn selityksen voi minkä tahansa selityksessä mainitun alueen osalta peruuttaa ilmoituksella, joka on osoitettu Euroopan neuvoston pääsihteerille. Peruutus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kuusi kuukautta päivästä, jolloin pääsihteerin on saanut ilmoituksen.

3) Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

5 artikla

Article 5

Allekirjoittaminen ja voimaantulo

Signature and entry into force

1) Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten peruskirjan allekirjoittaneille Euroopan neuvoston jäsenvaltioille. Se on ratifioitava tai hyväksyttävä. Euroopan neuvoston jäsenvaltio ei voi ratifioida tai hyväksyä pöytäkirjaa ellei se samaan aikaan ratifioi tai hyväksy tai ole aikaisemmin ratifioinut tai

1) This Protocol shall be open for signature by the member States of the Council of Europe signatories to the Charter. It is subject to ratification, acceptance or approval. A member State of the Council of Europe may not ratify, accept or approve this Protocol unless it has, simultaneously or previously,

hyväksynyt peruskirjaa. Ratifioimis- tai hyväksymisasiakirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

2) Tämä pöytäkirja tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jolloin kahdeksan Euroopan neuvoston jäsenvaltiota on 1 kappaleen määräysten mukaisesti ilmoittanut suostuvansa siihen, että pöytäkirja sitoo niitä.

3) Sellaisen jäsenvaltion osalta, joka ilmoittaa myöhemmin suostuvansa siihen, että pöytäkirja sitoo sitä, pöytäkirja tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun ratifioimis- tai hyväksymisasiakirja on talletettu.

6 artikla

Irtisanominen

1) Sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa tämän pöytäkirjan Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla ilmoituksella.

2) Irtisanominen tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kuusi kuukautta päivää, jolloin pääsihteeri on saanut ilmoituksen.

7 artikla

Ilmoitukset

Euroopan neuvoston pääsihteeri ilmoittaa Euroopan neuvoston jäsenvaltioille:

- a) allekirjoituksista;
- b) ratifioimis- tai hyväksymiskirjojen tallettamisista;
- c) tämän pöytäkirjan voimaantulon ajan-

ratified, accepted or approved the Charter. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2) This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which eight member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Protocol in accordance with the provisions of paragraph 1.

3) In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 6

Denunciation

1) Any Party may at any time denounce this Protocol by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2) Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 7

Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe of:

- a) any signature;
- b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c) any date of entry into force of this Proto-

kohdasta 5 artiklan mukaisesti;

d) 3 artiklan määräyksiä sovellettaessa vastaanotetuista ilmoituksista;

e) muista tähän pöytäkirjaan liittyvistä toimenpiteistä, tiedotuksista ja ilmoituksista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Utrechtissa 16 päivänä marraskuuta 2009 yhtenä englannin- ja ranskankielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Euroopan neuvoston pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset kullekin Euroopan neuvoston jäsenvaltiolle.

col in accordance with Article 5;

d) any notification received in application of the provisions of Article 3;

e) any other act, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at [.....] on the [.....] day of [.....] in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.